

Patricia Snel

De violiste

De waarheid achter de verdwijning van Lena Miller

2016

Uitgeverij XL

Zoetermeer

The truth is never simple and rarely pure.

Oscar Wilde

You have to learn the rules of the game and then you have to play better than anyone else.

Albert Einstein

Proloog

Donderdag 24 december 2015

Het winkelwagentje rolde steeds sneller langs de oude tramrails. Het was ergens tussen Finsbury Park en Crouch End, een verlaten treinstation in Noord-Londen. De wieltjes kraakten en piepten als een slecht scharnierende deur. Een touw hield een wapperend zeil over de spullen – twee gevulde plastic zakken, karton, een slaapzak en een deken – op zijn plek. De zwerver duwde het karretje hinkend voort. Hij wilde zo snel mogelijk een schuilplaats voor de nacht vinden. Een stelletje Noord-Afrikaanse rotzakken had hem in een metrostation zonder aanleiding geschopt en geslagen. Hij had in een hoekje met een bekertje geld voor zich gezeten en toen er niemand in de buurt was, hadden de drie jochies hem in elkaar getrapt en de paar pond afgepikt.

Modder spatte op uit de kuilen en bevuilde zijn afgetrapte gymschoenen en spijkerbroek. Zijn grijze sluike haren hingen als gordijnen voor zijn bebaarde gezicht. Zijn gescheurde waxjas bood nauwelijks bescherming tegen de stromende regen. De gaten waren dichtgeplakt met duct tape. Gebogen zwoegde hij voort. Gelukkig had hij steun aan zijn karretje.

Terwijl de regen in zijn gezicht sloeg, passeerde hij

glas en het stucwerk van de grijze muren brokkelde af. De zwerver stalde zijn wagentje onder de boogbrug en strompelde naar het gebouw.

Bij de eerste stap die hij in de stationshal zette om te kijken of hij hier de nacht kon doorbrengen, fladderden honderden vleermuizen op. De wind van hun vleugels was voelbaar. Draden van spinnenwebben kriebelden langs zijn wang en neus. De grond lag bezaaid met stukken glas, blikjes, brokken steen en verrot hout. Hij schopte ertegen. Twee ratten deden zich tegoed aan een dode vleermuis en schoten weg. Gatver, dacht hij, wat had hij de pest aan vleermuizen. Het zou vandaag eens meezitten. Hij draaide zich om en stapte de frisse buitenlucht in. Dan maar slapen onder de betonnen platen van het perron waar hij net overheen was gelopen.

De avond was inmiddels gevallen en de regen gestopt. De maan liet zich af en toe zien. Bij het perron haalde de zwerver een aansteker tevoorschijn. Hij bukte en keek de donkere ruimte in. De vlam van de aansteker flakkerde en doofde door de wind. Zijn lichaam deed pijn toen hij knielde. Moeizaam kroop hij een stukje onder het perron. Hij inspecteerde altijd zijn slaapplekken. Het moest er droog zijn en de grond effen, verder had hij niet zoveel wensen. Hij knipte de aansteker opnieuw aan en bewoog door de summier verlichte kruipruimte. Het was niet goed te zien, maar er

leek iets bij de muur te liggen. Op zijn knieën schoof hij een stukje naar voren, de aansteker in zijn gestrekte arm. Ineens veerde hij op en het werd aardedonker. Hij stootte zijn hoofd en liet die verdomde aansteker vallen. Adrenaline golfde door zijn lichaam. Zijn hart begon als een razende te bonzen. Met zijn ene hand tastte hij de grond af, op de ander steunde hij. Er prikte iets in zijn linkerhand, die hij terugtrok alsof hij zich aan iets brandde. Hij kreunde.

Het kon toch niet...

Had hij het wel goed gevoeld?

Steeds sneller tastten zijn vingers over de grond. Waar was dat klereding? Hij voelde iets zachts. Zijn mond vertrok. Na een minuut vond hij de aansteker en hij knipte hem aan. Hij hield zijn adem in. Het vlammetje gleed over een half vergane schedel, de rij tanden, haren, ribben, schouders en ellepijpen waar rafelige stof, huid en deels verteerd plastic omheen hingen, net als bij de dij- en scheenbenen. Dat zachte dat hij net had gevoeld was dat stukje stof geweest, dat wat in zijn hand had geprikt een bot. De zwerver kokhalsde. Hij moest hier zo snel mogelijk weg. Wat een bizarre dag. Hij kroop achterwaarts met de vlam voor zich, alsof het skelet ieder moment uit de dood kon herrijzen en hem zou grijpen. Door de beweging van de vlam zag hij in zijn ooghoek iets glinsteren in de aarde, vlak bij de ribben.

Met een verwrongen mond strekte hij zijn arm, helde naar voren en griste het weg. Botjes vielen als mikado uiteen. Het was een ring. Met zijn vingers probeerde hij hem schoon te vegen en de aarde van de binnenkant af te blazen. Hij hield het kleinood dicht bij de vlam. Een forse diamant schitterde in het schijnsel. Er stond iets in de ring gegraveerd. Zijn ogen moesten zich focussen, hij was ook de jongste niet meer.

Voor mijn eeuwige engel.

Dit juweeltje kon hij mooi verpatsen. Dan hield hij tenminste nog iets goeds aan deze dag over. Hij proppte de ring in een klein zakje van zijn spijkerbroek. Toen de zwerver uit de catacombe was gekrabbeld, keek hij om zich heen en luisterde naar de geluiden. Een bosuil riep. Wolken gleden met hoge snelheid langs de maan. Hij veegde zijn handen aan zijn broek af en strompelde naar zijn karretje. Zijn ogen schoten alle kanten op. Wegwezen hier.

De roestige wielletjes doorbraken de stilte van de nacht. De verteerde kleding over de beenderen, het grijnzende gebit en de mikado van botjes brandden na op zijn netvlies.

Hoofdstuk 1

‘Muziek is alles voor me,’ zei Amber tegen de BBC-interviewer van *Music Matters*. Haar kat Buddha lag op de vensterbank te spinnen. Het was pas halverwege de middag en de lantaarnpaal voor het statige pand op de Keizersgracht brandde al. In het zachtgele schijnsel dwarrelden sneeuwvlokken traag naar beneden. Auto’s reden stapvoets over het maagdelijke laagje poeder. Voetgangers schuifelden voorzichtig langs de Amsterdammertjes. Kinderen renden lachend tussen geparkeerde auto’s door. Ze schraapten sneeuw van de voorruit en wierpen de ijsballen naar elkaars hoofden. Amber keek naar de huishoudster op, toen zij het dienblad met rinkelende kopjes en de Christmas cake op tafel neerzette.

‘Mevrouw Kaufmann, waaraan merkt u dat muziek alles voor u is?’ vroeg de interviewer.

Gehuld in een rood jurkje leunde ze tegen het kozijn, een mobiele telefoon tegen haar oor gedrukt. Haar man en manager Kurt zat met haar ouders en jongere broer aan de eettafel aan de laptop gekluisterd. Ze luisterden mee met de live radio-uitzending. Amber gaf zelden interviews. Kurt had een uitzondering gemaakt omdat het voor de BBC was.

‘Het beste zou ik het kunnen omschrijven als dat mijn viool een deel van mijn wezen is geworden.’

‘Meestal zien mannen de viool als een vrouw, met haar buik, de smalle taille en langgerekte hals,’ merkte de radioman op.

‘U vergeet haar hoofd, de krul aan het einde van het instrument.’ Haar vingers krabbelden Buddha zachtjes over zijn kop en bij zijn oortjes. Hij sloot zijn oogjes en spinde.

‘Haha. Het beschrijven van een viool kan ik inderdaad beter aan u overlaten. U speelt op een Stradivarius, niet?’

‘Klopt. De Lacrima uit 1727 die ik in bruikleen heb van het Grimaldi Fonds en de Stradivari Society in Londen. De mystiek rond zulke oude instrumenten fascineert me: wie hebben er allemaal op gespeeld? Hoe en wat speelden zij? En waar? Wat mij betreft is het geen andere vioolbouwer, noch wetenschapper gelukt zulke zuivere klanken voort te brengen. Geen viool draagt het geluid zo helder tot achter in een grote concerthal. Zo misleidend simpel en eenvoudig.’

‘U heeft er internationaal al vele concoursen mee gewonnen, waaronder het prestigieuze Queen Elisabeth Concours in Brussel, u volgde masterclasses bij alle grootheden der aarde en u geeft er concerten mee over de hele wereld. Tokio, Londen, New York, geen grote concertzaal waar u niet heeft gestaan.

Maar is er nu een verschil tussen mannen en vrouwen, in hoe de viool wordt gehanteerd?’

Amber dacht even na en concentreerde zich op een punt: de kerstster voor het raam van de woonark tegenover haar huis. De bewoner was een oude Canadese professor. 'Dat denk ik wel. Bij mannelijke solisten rust de viool op de stof van hun pak of overhemd. Bij vrouwelijke solisten meestal op de blote huid van de schouder, omdat wij jurken dragen. Stof zou voor mij een barrière vormen.' Amber schoof het gordijn ietsje opzij, toen Tommy, hun Britse chauffeur, de auto parkeerde en uitstapte. 'Ik zie mijn viool als een verlengstuk van mijn vrouwelijkheid. Mijn lichaam is ermee versmolten.' Ze strekte haar hals waarbij haar voorhoofd het glas even raakte. Tommy sloot de auto af en streek met een hand door zijn golvende blonde haar.

'U heeft het nu over het fysieke aspect, maar wat voor gevoel roept muziek in u op?' ging de interviewer verder.

Amber volgde Tommy's bewegingen. Hij klopte de sneeuw van zijn loafers, trok een parka over zijn pak aan en sprong met een jongensachtige bravoure op zijn fiets. Een paar uur eerder had Tommy haar ouders, die in Londen woonden, van Schiphol opgehaald en naar de Keizersgracht gereden. Sinds een paar maanden was hij in dienst bij de Kaufmanns. Hij had getankt en de gewone banden voor winterbanden laten omwisselen.

‘Kunt u die vraag nog een keer herhalen?’ Een rode bloes kleurde haar wangen. De houten vloer kraakte onder haar hoge hakken.

‘Wat muziek met u persoonlijk doet, met uw hart?’

‘Dat is iedere dag opnieuw betoverd door de ongrijpbare essentie van haar heldere en ontroerende klanken. Mijn Stradivarius en ik brengen elkaar tot leven. We bezielen elkaar. U kunt het vergelijken met een blik van je geliefde die je aankijkt en je diep vanbinnen raakt, een blik waarin je verzinkt.’ Amber glimlachte naar Kurt. Achter haar familie stond een kerstboom van ruim drie meter. De den hing vol lampjes, zilveren kerstballen en slingers. Onder de boom lagen de pakjes op een satijnen kleed gedrapeerd.

‘Daar maakt u een mooie vergelijking.’ De interviewer schraapte zijn keel. ‘U wordt ook gezien als de meest talentvolle violiste van uw generatie, geprezen om uw persoonlijkheid, geroemd om uw techniek. Streeft u perfectie na?’

Er viel een korte stilte. Haar broertje Benjamin stak zijn duim op bij het woord ‘geprezen’. Amber moest heimelijk om hem lachen. Hij zat tussen zijn vader en moeder, onderuitgezakt in zijn corduroy broek en tweedjasje. Zijn witte overhemd werd opgevrolt door een knalroze vlinderdas. Hoewel het zakendoen er door zijn vader met de paplepel was ingegoten, had Benjamin tot haar vaders teleurstelling niet voor het